

Konstitutionsutskottets betänkande 2020/21:KU18

Trossamfund och begravningsfrågor

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden som behandlas i betänkandet. Motionsyrkandena rör frågor om samverkan mellan staten och Svenska kyrkan, Svenska kyrkans ställning, begravningsavgiften, beslutanderätt i frågor om församlingstillhörighet, gravsättning och spridning av avlidens aska samt en offentlig karttjänst som visar gravars placering.

Behandlade förslag

15 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2019/20 och 2020/21.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet	5
Utskottets överväganden.....	6
Samverkan mellan staten och Svenska kyrkan	6
Begravningsavgiften.....	8
Gravsättning och spridning av avlidens aska.....	10
En offentlig karttjänst som visar gravars placering	13
Motioner som bereds förenklat.....	14
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	16
Motioner från allmänna motionstiden 2019/20	16
Motioner från allmänna motionstiden 2020/21	17

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Samverkan mellan staten och Svenska kyrkan

Riksdagen avslår motion

2020/21:3341 av Ann-Christine From Utterstedt (SD).

2. Begravningsavgiften

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:1912 av Fredrik Malm (L) och

2020/21:1497 av Fredrik Malm (L).

3. Gravsättning och spridning av avlidens aska

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:2130 av Johan Büser (S),

2019/20:2521 av Katarina Brännström (M),

2020/21:1413 av Barbro Westerholm (L) och

2020/21:2165 av Katarina Brännström (M).

4. En offentlig karttjänst som visar gravars placering

Riksdagen avslår motion

2019/20:769 av Mikael Eskilandersson och Angelica Lundberg (båda SD).

5. Motioner som bereds förenklat

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:2060 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkande 7,

2019/20:2586 av Ann-Britt Åsebol (M),

2019/20:3046 av Lotta Finstorp m.fl. (M) yrkande 11,

2020/21:2257 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M),

2020/21:3267 av Tina Acketoft m.fl. (L) yrkande 7 och

2020/21:3504 av Lotta Finstorp m.fl. (M) yrkandena 1 och 2.

Stockholm den 4 februari 2021

På konstitutionsutskottets vägnar

Karin Enström

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Enström (M), Hans Ekström (S), Ida Karkiainen (S), Marta Obminska (M), Matheus Enholm (SD), Linda Modig (C), Ida Drougge (M), Fredrik Lindahl (SD), Laila Naraghi (S), Tuve Skånberg (KD), Daniel Andersson (S), Tina Acketoft (L), Mikael Strandman (SD), Camilla Hansén (MP), Erik Ottoson (M), Erik Ezelius (S) och Jessica Wetterling (V).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet 15 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2019/20 och 2020/21. Av dessa behandlas 7 motionsyrkanden i förenklad ordning eftersom de rör samma eller i huvudsak samma fråga som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden.

Motionsyrkandena rör frågor om samverkan mellan staten och Svenska kyrkan, Svenska kyrkans ställning, begravningsavgiften, beslutanderätt i frågor om församlingstillhörighet, gravsättning och spridning av avlidens aska samt en offentlig karttjänst som visar gravars placering.

En förteckning över de behandlade förslagen finns i bilagan till betänkandet.

Utskottets överväganden

Samverkan mellan staten och Svenska kyrkan

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att samverkan mellan staten och Svenska kyrkan bör förstärkas.

Motionen

I motion 2020/21:3341 av Ann-Christine From Utterstedt (SD) föreslås att samverkan mellan staten och Svenska kyrkan bör förstärkas. Motionären framhåller att våra grundläggande värderingar och gemenskap ger oss en trygghet och säkerhet som är viktig för att ett samhälle ska utvecklas i sin egen takt, framåtsträvande och med ansvar. Det är ofta Svenska kyrkan vi besöker under de största livshändelserna, såsom dop, bröllop eller för att ta farväl av en närstående. För att bryta en negativ trend i vårt land och öka gemenskapen anser motionären att samverkan mellan den svenska staten och Svenska kyrkan bör stärkas.

Bakgrund och gällande ordning

De nuvarande relationerna mellan staten och Svenska kyrkan föregicks av ett principbeslut som riksdagen fattade 1995 (prop. 1995/96:80, bet. 1995/96:KU12). Principbeslutet följdes upp under de följande åren genom en serie beslut. Av störst betydelse här får anses vara de ändringar i regeringsformen och tryckfrihetsförordningen samt de lagar om trossamfund, om Svenska kyrkan och om införande av lagen om Svenska kyrkan som beslutades 1998 (prop. 1997/98:49, prop. 1997/98:116, bet. 1997/98:KU20, bet. 1998/99:KU5). Betydelsefulla ändringar i gällande lagstiftning, om begravningsverksamheten, kulturminnena, personal och avgiftsbetalning, beslutades också 1999 (prop. 1998/99:38, bet. 1998/99:KU18). Samma år fattades beslut om statens stöd till trossamfund (prop. 1998/99:124, bet. 1999/2000:KU5).

I lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan finns föreskrifter bl.a. om Svenska kyrkan som trossamfund, om dess organisatoriska uppbyggnad, om kyrkoavgiften, om kyrklig egendom, om rätten att ta del av kyrkans handlingar och om kyrkans arkiv.

I lagen (1998:1593) om trossamfund finns bestämmelser bl.a. om registrering av trossamfund och om statlig hjälp med avgifter till registrerade trossamfund. Bestämmelser om statligt stöd finns också i lagen (1999:932) om stöd till trossamfund.

Enligt 3 § lagen om trossamfund gäller att ingen är skyldig att tillhöra något trossamfund. Ett avtal eller löfte som strider mot denna bestämmelse är ogiltigt.

Enligt 16 § samma lag har Svenska kyrkan rätt till hjälp av staten med bestämmande, debitering och redovisning av avgifter från dem som tillhör Svenska kyrkan samt med att ta in avgifterna. Även andra registrerade trossamfund kan beviljas sådan hjälp. Regeringen får besluta att ett trossamfund som har beviljats hjälp inte längre ska få det. Hjälpen får lämnas endast till ett trossamfund som

1. bidrar till att upprätthålla och stärka de grundläggande värderingar som samhället vilar på
2. är stabilt och har egen livskraft.

En särskild utredare fick den 30 juni 2016 i uppdrag att göra en översyn av statens stöd till trossamfund. Syftet var att säkerställa att stödet på bästa sätt är anpassat till nutida och framtida behov. Utredaren överlämnade den 13 mars 2018 sitt betänkande Statens stöd till trossamfund i ett mångreligiöst Sverige (SOU 2018:18). I betänkandet föreslås bl.a. ett förändrat demokratikriterium, dvs. de villkor för statligt stöd som hänför sig till hur trossamfundet förhåller sig till samhällets grundläggande värderingar. Betänkandet har remitterats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

De ändringar som gjordes 1999 i begravningslagen (1990:1144) innebar inte någon ändring av Svenska kyrkans huvudmannaskap för den helt övervägande delen av begravningsverksamheten. Huvudman för begravningsverksamheten är den församling eller kyrkliga samfällighet inom Svenska kyrkan eller – efter särskilt beslut av regeringen – den kommun som är skyldig att anordna och hålla allmänna begravningsplatser för dem som är folkbokförda inom ett visst geografiskt avgränsat förvaltningsområde. Ansvaret för begravningsverksamheten – huvudmannaskapet – ligger för närvarande på Svenska kyrkan och på Stockholms och Tranås kommuner.

Tidigare behandling i utskottet

Utskottet har tidigare avstyrkt motioner med en begäran om att regeringen ska lägga fram förslag om att ändra lagstiftningen i syfte att förändra relationen mellan Svenska kyrkan och staten (bet. 2000/01:KU11, bet. 2002/03:KU20, bet. 2008/09:KU7, bet. 2011/12:KU12, bet. 2015/16:KU12, bet. 2017/18:KU29 och bet. 2018/19:KU19). Vid riksmötet 2000/01 konstaterade utskottet att ändringarna i relationerna mellan staten och Svenska kyrkan, som beslutades efter ett omfattande utrednings- och förhandlingsarbete, hade varit i kraft under drygt ett år. Mot den bakgrunden fann utskottet inte att det fanns skäl att förorda en ändring eller omprövning av relationerna. Vid riksmötena 2002/03, 2008/09, 2011/12 och 2015/16 vidhöll utskottet sitt tidigare ställningstagande. När frågan senast behandlades vid riksmötet 2018/19 ansåg utskottet inte att det fanns skäl att ta initiativ till en ändring eller omprövning

av relationen mellan staten och kyrkan. Liberalerna reserverade sig mot utskottets beslut.

Utskottets ställningstagande

Liksom vid tidigare ställningstaganden anser utskottet att det inte finns skäl att ta initiativ till en ändring eller omprövning av relationen mellan staten och Svenska kyrkan. Utskottet avstyrker därför motionen.

Begravningsavgiften

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om att begravningsavgiften ska reformeras på ett sådant sätt att den görs till en del av det offentligt beslutade skatteuttaget.

Motionerna

I motionerna 2019/20:1912 och 2020/21:1497 av Fredrik Malm (L) begärs att begravningsavgiften ska reformeras på ett sådant sätt att den görs till en del av det offentligt beslutade skatteuttaget. Motionären framför att det finns en rad problem med begravningsavgiften i dess nuvarande form, bl.a. att den bör ses som en skatt snarare än en avgift. Vidare anför motionären att det nuvarande systemet riskerar att bli kostnadsdrivande och icke-transparent, och att det saknas fullvärdiga kontrollverktyg för att säkerställa att begravningsavgiften går till rätt saker. Därför bör enligt motionären systemet med enhetlig begravningsavgift utredas på nytt, där också andra alternativ än det nuvarande utreds.

Bakgrund och gällande ordning

Begravningsavgift ska enligt 9 kap. 1 § begravningslagen (1990:1144) betalas av alla som är folkbokförda i Sverige. Enligt 9 kap. 2 § samma lag anges att begravningsavgiften ska betalas till huvudmännen inom Svenska kyrkan eller, om den avgiftsskyldige är folkbokförd i en kommun som är begravningshuvudman, till den kommunen. Svenska kyrkans territoriella församlingar har statens uppdrag att bedriva begravningsverksamheten i samtliga kommuner förutom Stockholm och Tranås, där kommunen i stället svarar för begravningsverksamheten. I enlighet med 9 kap. 3 § gäller vidare att den som är folkbokförd under rubriken utan känd hemvist ska betala begravningsavgiften enligt första stycket med utgångspunkt i var han eller hon senast var folkbokförd.

Innan årsskiftet 2015/2016 hade varje huvudman sin egen begravningsavgiftssats, vilket innebar att varje enskild person tvunget behövde hänföras

till en särskild församling inom Svenska kyrkan för att rätt begravningsavgiftssats skulle kunna tas ut. Den 1 januari 2016 försvann kopplingen mellan församling och person när folkbokföringen flyttades från församlingarna till kommunerna (se prop. 2012/13:120, bet. 2012/13:SkU25, rskr. 2012/13:254). I stället infördes en enhetlig begravningsavgiftssats för all begravningsverksamhet som bedrivs inom Svenska kyrkan, som är huvudman (med undantag för Stockholms och Tranås kommuner). Genom en lagändring 2016 avskaffades systemet med reglering av kostnader mellan huvudmän för begravningsverksamheten, s.k. begravningsclearing (se prop. 2015/16:95, bet. 2015/16:KU24, rskr. 2015/16:238).

Begravningsavgiften fastställs på grundval av de faktiska begravningskostnaderna och tas ut på samma sätt som kommunalskatten, alltså i proportion till den kommunalt beskattningsbara inkomsten.

I 9 kap. 6 § begravningslagen preciseras vilka tjänster som ingår i begravningsavgiften. Huvudmannen för det förvaltningsområde där den avlidne var folkbokförd ska utan kostnad för dödsboet tillhandahålla

- gravplats eller motsvarande på allmän begravningsplats under en tid av 25 år, gravsättning inklusive gravöppning, återfyllning och iordningställande av öppnad grav
- transporter från det att huvudmannen övertagit ansvaret för stoftet till dess att gravsättning har skett, med undantag av transport för gravsättning utanför huvudmannens område, om inte transporten beror på ett avtal om tillhandahållande av särskilda gravplatser
- kremering
- lokal för förvaring och visning av stoftet
- lokal för begravningsceremoni utan religiösa symboler.

Tidigare behandling i utskottet

Motioner som berör frågor om begravningsavgiften och andra relaterade frågor har behandlats av utskottet i bl.a. betänkandena 2017/18:KU29 och 2018/19:KU19. Utskottet fann då inte skäl att förorda en förändring av lagregleringen för begravningsavgiften och avstyrkte motionsyrkandena.

Utskottets ställningstagande

Utskottet finner inte skäl att ställa sig bakom det som anförs i motionerna om en reformering av begravningsavgiften. Utskottet avstyrker därför motionerna.

Gravsättning och spridning av avlidens aska

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om gravsättning och spridning av avlidens aska.

Motionerna

I motion 2019/20:2130 av Johan Büser (S) föreslås ett tillkännagivande om att begravningsförordningen (1990:1147) bör ändras för att underlätta att aska efter en avliden person får delas i enlighet med den avlidnes eller närståendes önskan. Att få sin aska delad eller spridd på fler än en gravplats, såsom i olika familjegravar, borde vara möjligt för den enskilde eller de närstående att själva besluta om, utan att behöva inhämta tillstånd från länsstyrelsen. Därför vore en regelförenkling i begravningsförordningen som möjliggör att askan efter en avliden vid gravsättning delas i fler än en grav önskvärd och ett steg i rätt riktning, enligt motionären.

I två motioner, 2019/20:2521 och 2020/21:2165, begär Katarina Brännström (M) ett tillkännagivande om att begravningslagen bör ses över så att gravsättning och spridning av aska efter en avliden kan ske på ett mer flexibelt sätt. Enligt motionären är det i dagens samhälle inte ovanligt att efterlevande har olika uppfattningar om hur och var den avlidne ska gravsättas eller var askan ska spridas. Den avlidne kan också ha uttryckt önskemål som kan vara svåra att genomföra med dagens regler. Det kan medföra att begravning och gravsättning inte genomförs inom den tid som stipuleras i lagen. Många av dessa konflikter skulle enligt motionären kunna undvikas om man fick dela upp askan för spridning och gravsättning på olika ställen. Hittills har en människa endast haft en enda gravplats, men i en ny tid med stora omflyttningar av människor och ökad migration bör det vara möjligt att askan kan få spridas på fler ställen. Motionären föreslår därför att begravningslagen ses över för att anpassa den till nya traditioner och ett nytt synsätt.

I motion 2020/21:1413 av Barbro Westerholm (L) föreslås att bestämmelserna om delning av aska i begravningsförordningen ses över så att tolkningen av dem blir entydig. I ett mångkulturellt land som Sverige kan enligt motionären frågan om att få begrava aska både i hemlandet och i Sverige få ökad aktualitet. Läget i dag är enligt begravningsförordningen att aska efter en avliden får delas, om länsstyrelsen ger tillstånd till det. Vidare beskriver motionären att det i en överklagan till Högsta förvaltningsdomstolen framgår att delning av aska ska förbehållas de fall där önskemålet är grundat på en religiös uppfattning. Det finns dock även kammarrättsdomar från senare år där det kan föreligga synnerliga skäl för delning av aska även om dessa skäl inte skulle vara av religiös natur. Genom de olika domar som fällts efter överklaganden finns klarhet om vad som gäller. Motionären anser därför att

bestämmelserna om delning av aska i begravningsförordningen bör ses över så att tolkningen av dem blir entydig.

Bakgrund och gällande ordning

Enligt 6 kap. 1 § första stycket begravningslagen (1990:1144) får stoft eller aska som har gravsatts på en begravningsplats inte flyttas från en gravplats för att gravsättas någon annanstans. Enligt andra stycket får dock tillstånd ges till en sådan flyttning, om det finns särskilda skäl för det och om det är klarlagt var stoftet eller askan ska gravsättas på nytt. Enligt 5 kap. 10 § ska stoftet efter en avliden eller en dödfödd kremeras eller gravsättas snarast möjligt och senast en månad efter dödsfallet. Skatteverket får dock medge anstånd med kremeringen eller gravsättningen, om det finns särskilda skäl för det.

I förarbetena (prop. 1990/91:10 s. 35 f.) anges att det är angeläget att respekten för gravfriden upprätthålls. Därför bör man enligt propositionen vara restriktiv med att tillåta flyttning. I fråga om i vilka fall flyttning bör kunna medges anges bl.a. att en önskan att sammanföra makar eller föräldrar och ett minderårigt barn i flera fall har ansetts vara uttryck för en pietet av ett sådant slag att den fått väga tyngre än principen om gravfridens bevarande. Flyttning har i dessa fall som regel bara medgetts om omständigheterna varit sådana att den sist avlidne inte kunnat gravsättas i samma grav som den som tidigare avlidit. Vidare anges att det för en flykting eller invandrare som avser att återvända till sitt hemland kan vara angeläget att få föra med sig stoftet eller askan av en anhörig som avlidit i Sverige och som saknar närmare anknytning till vårt land och kanske själv varit inställd på att en gång få återvända hem. I dessa och liknande situationer bör det enligt propositionen vara möjligt att kunna medge en flyttning. Vägledande för bedömningen bör vara vad den avlidne själv kan ha uttryckt för önskemål om sin gravsättning. I propositionen anges vidare att man som regel får utgå från att sådana önskemål, om de funnits, har beaktats vid gravsättningen. Om gravsättningen däremot har genomförts i uttrycklig strid mot önskemålen bör en rättelse kunna medges i efterhand.

Vidare anförs i propositionen att en inte ovanlig situation är att en avliden persons aska har gravsatts i en urngrav eller i en kolumbariemur. Det händer då att en efterlevande make eller maka för egen del uttrycker en önskan om att få sin aska strödd i minneslunden – ofta för att det saknas efterlevande på orten som kan vårda en grav. Det uttalas ofta en önskan om att den tidigare avlidnes gravsatta aska ska tas upp och strös ut i minneslunden. Sådana framställningar har avslagits med hänsyn till gravfriden. Det anförs vidare att det som skäl för att behålla denna praxis kan anföras att gravsättning i minneslund är ett anonymt gravskick som tillkommit under senare tid för att svara mot särskilda önskemål. Att ta upp en gravsatt aska för att sprida den i en minneslund innebär enligt propositionen en direkt förändring av det gravskick som man tillämpade vid den första gravsättningen och som förutsätts ha varit i överensstämmelse med den avlidnes önskan. Det kan enligt propositionen inte heller anses att ett

anonymt utströende av aska inom minneslunden är att jämställa med sammanförande av makar i en gemensam grav.

I propositionen anförs också att det ofta inte finns några uttryckliga önskemål om gravsättningen av den avlidne. Men om stoftet eller askan har blivit gravsatt i en familjegrav eller på en ort där den avlidne hade en naturlig anknytning, t.ex. genom att han eller hon varit verksam där en stor del av sitt liv, kan detta ändå enligt propositionen tala mot att tillstånd lämnas för en senare flyttning. Om gravsättningen däremot skett på en ort där den avlidnes hemvist var av en mer kortvarig eller tillfällig natur kan det finnas utrymme för en annan bedömning.

Vidare anförs i propositionen att en första förutsättning för medgivande till flyttning givetvis är att den inte strider mot den avlidnes i livstiden uttalade önskan om plats för gravsättningen. Vidare bör som regel krävas att den avlidne har haft någon form av anknytning till den plats dit stoftet eller askan ska flyttas.

Enligt 31 § begravningsförordningen (1990:1147) får askan efter en avliden delas, om länsstyrelsen ger tillstånd till det. Ett sådant tillstånd får ges endast om det finns synnerliga skäl för det, en del av askan ska gravsättas utomlands, och det är uppenbart att man kommer att hantera askan på ett pietetsfullt sätt.

Enligt 9 kap. 1 § begravningslagen ska den som är folkbokförd i Sverige betala en avgift för begravningsverksamheten (begravningsavgift). Enligt 9 kap. 6 § ingår följande tjänster i begravningsavgiften för den som vid dödsfallet var folkbokförd inom en huvudmans förvaltningsområde:

- gravplats eller motsvarande på allmän begravningsplats under en tid av 25 år
- gravsättning inklusive gravöppning, återfyllning och iordningställande av öppnad grav
- transporter från det att huvudmannen övertagit ansvaret för stoftet till dess att gravsättning har skett, med undantag av transport för gravsättning utanför huvudmannens område, om inte transporten beror på ett avtal om tillhandahållande av särskilda gravplatser
- kremering
- lokal för förvaring och visning av stoftet
- lokal för begravningsceremoni utan religiösa symboler.

Tidigare behandling i utskottet

I betänkandena 2011/12:KU12, 2013/14:KU27, 2015/16:KU24 och 2017/18:KU29 har utskottet behandlat frågor om flytt av gravurnor och om spridning av aska. I betänkande 2011/12:KU12 framhöll utskottet att det är viktigt att begravingar kan ske under former som uppfattas som värdiga. Med hänsyn till detta och till att svensk lagstiftning möjliggör att begravingar och dithörande ceremonier kan genomföras på ett sätt som uppfyller olika religioners och personers önskemål i dessa hänseenden, avstyrkte utskottet en motion om att tillstånd för delning av aska så att den kan strös på flera platser

borde ges oavsett etnisk eller religiös tillhörighet. I betänkande 2017/18:KU29 fann utskottet inte att det fanns skäl att ändra i bestämmelserna i begravningslagen om flyttning av stoft och aska. Utskottet avstyrkte därför ett antal motionsyrkanden om flyttning av stoft och aska, bl.a. om flyttning av en gravsatt urna med utgående gravrätt till en anhörigs bestående grav.

Utskottets ställningstagande

Som utskottet tidigare uttalat är det viktigt att begravingar kan ske under former som uppfattas som värdiga. Med hänsyn till att svensk lagstiftning möjliggör flyttning av stoft och aska under vissa förhållanden anser inte utskottet att det finns tillräckliga skäl att ta något initiativ till en ändring av regleringen. Utskottet avstyrker därför motionerna.

En offentlig karttjänst som visar gravars placering

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om upprättandet av en offentlig karttjänst som visar gravars placering.

Motionen

I motion 2019/20:769 av Mikael Eskilandersson och Angelica Lundberg (båda SD) begärs att en offentlig karttjänst som visar gravars placering skapas. Motionärerna anför att man under kyrkomötet 2018 behandlade en motion om att införa en digital karta över kyrkogårdar, bl.a. genom att skapa en applikation där landets alla kyrkogårdar och gravar finns tillgängliga. Även om kyrkomötet såg en stor nytta med en sådan gemensam lösning konstaterade man under mötet att det inte är kyrkoavgiften som ska finansiera framtagandet av en sådan produkt. Motionärerna framhåller därför att Svenska kyrkan, som har uppdraget att föra ett register över gravarna, även bör få uppgiften att offentliggöra den på nätet. Detta kan med fördel ske i samarbete med privata aktörer.

Bakgrund och gällande ordning

Allmänna begravningsplatser ska enligt 2 kap. 1 § begravningslagen (1990:1144) anordnas och hållas av de territoriella församlingarna inom Svenska kyrkan eller, efter beslut av regeringen, av kommuner. Kommunen ansvarar för begravningsverksamheten i Stockholm och Tranås.

Trossamfund och stiftelser som vill anordna enskilda begravningsplatser kan ansöka om tillstånd till det hos länsstyrelsen (2 kap. 6 § begravningslagen).

För varje allmän begravningsplats ska det upprättas en kravkarta och föras en gravbok eller ett gravregister, enligt 2 kap. 5 § begravningslagen. Av

begravningsförordningen (1990:1147) framgår att gravboken eller gravregistret ska föras av den som förvaltar den allmänna begravningsplatsen. Begravningslagen specificerar inte huruvida gravboken eller gravregistret ska vara tillgängligt via nätet. I gravboken eller gravregistret ska för varje belagd eller upplåten gravplats anges

- nummer enligt gravkartan
- namn, personnummer och adress på den eller dem som gravplatsen har upplåtits, överlåtits eller gått över till
- tiden för upplåtelsen
- namn och personnummer på den som har gravsatts inom gravplatsen samt dödsdag och hemort vid dödsfallet
- datum för gravsättning och stoftets eller askans läge inom gravplatsen
- datum när gravrätten har återlämnats, förverkats eller på något annat sätt upphört.

I fråga om en minneslund eller ett annat gemensamt gravområde utan bestämda gravplatser ska gravboken eller gravregistret innehålla uppgifter om

- namn och personnummer på den som har gravsatts inom området samt dödsdag och hemort vid dödsfallet
- datum för gravsättning.

Det finns inte något motsvarande krav på gravkarta, gravbok eller gravregister för den som innehar en enskild begravningsplats.

Tidigare behandling i utskottet

En motion om att införa ett nationellt gravregister behandlades av utskottet i betänkande 2018/19:KU19. Utskottet fann då inte skäl att förorda en förändring i enlighet med det som yrkades i motionen om ett nationellt gravregister.

Utskottets ställningstagande

Utskottet finner inte skäl att ställa sig bakom det som anförs i motionen om en offentlig karttjänst som visar gravars placering. Motionen avstyrks.

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår de motionsförslag som beretts i förenklad ordning.

Utskottets ställningstagande

I motioner från allmänna motionstiden 2019/20 och 2020/21 har väckts förslag som rör Svenska kyrkans ställning, begravningsavgiften och beslutanderätt i frågor om församlingstillhörighet. Motsvarande eller i allt väsentligt motsvarande motionsförslag har utskottet behandlat tidigare under valperioden. Detta har gjorts i betänkande 2018/19:KU19. Riksdagen har i enlighet med utskottets förslag avslagit motionsyrkandena. Utskottet vidhåller sina tidigare ställningstaganden, och det finns inte heller andra skäl att åter behandla motionerna i vanlig ordning. Motionerna avstyrks därför.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2019/20

2019/20:769 av Mikael Eskilanderesson och Angelica Lundberg (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa en offentlig karttjänst över gravar och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1912 av Fredrik Malm (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda att begravningsavgiften ska reformeras på så sätt att den görs till en del av det offentligt beslutade skatteuttaget och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2060 av Bengt Eliasson m.fl. (L):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Svenska kyrkans ställning och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2130 av Johan Büser (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en ändring i begravningsförordningen (1990:1147) för att underlätta att aska efter en avliden får delas i enlighet med den avlidnes eller närståendes önskan och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2521 av Katarina Brännström (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över begravningslagen så att gravsättning och spridning av aska efter avliden kan ske på ett mer flexibelt sätt och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2586 av Ann-Britt Åsebol (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att byta ut begreppet begravningsavgift mot kyrkogårdsavgift och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3046 av Lotta Finstorp m.fl. (M):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning för att se över lagen om svenska kyrkan i syfte att ge kyrkan större bestämmanderätt över utformningen av dess egen organisation och verksamhet och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2020/21

2020/21:1413 av Barbro Westerholm (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bestämmelserna om delning av aska i begravningsförordningen bör ses över så att tolkningen av dem blir entydig och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1497 av Fredrik Malm (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda att begravningsavgiften ska reformeras på så sätt att den görs till en del av det offentligt beslutade skatteuttaget och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2165 av Katarina Brännström (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över begravningslagen så att gravsättning och spridning av aska efter avliden kan ske på ett mer flexibelt sätt och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2257 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om friare församlingstillhörighet i Svenska kyrkan och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3267 av Tina Acketoft m.fl. (L):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Svenska kyrkans ställning och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3341 av Ann-Christine From Utterstedt (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att samverkan mellan staten och Svenska kyrkan bör förstärkas och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3504 av Lotta Finstorp m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fri församlingstillhörighet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning för att se över lagen om Svenska kyrkan i syfte att ge kyrkan större bestämmanderätt över utformningen av sin egen organisation och verksamhet och tillkännager detta för regeringen.